

Valtuustokysymys nuorten ryöstö- ja väkivaltarikollisuuden torjunnasta Espoossa 15.11.2021

Espoon poliisiasemalla organisaatio on huolissaan nuorisoriikollisuuden kasvusta. Nuorten, 15-17-vuotiaiden huumausaine- ja ryöstörikosten määrät ovat kasvussa. Nuorten väkivalta on raaistunut. Väkivallan ja rikollisen elämäntavan ihailu on nousussa. Nuoret kantavat yleisesti teräaseita mukanaan. Pitkälti maahanmuuttajataustaisista nuorista koostuvia katujengejä on kehittymässä Suomessa nopeasti. Tällä hetkellä rikollisiin katujengeihin kuuluu Suomessa noin 100 nuorta ja jengejä on noin 10. Helsingin rikostutkintayksikön johtajan, Markku Heinikarin mukaan gangstaraap toimii merkittävänä esikuvana ja ylläkkeenä rikollisen elämäntavan ihannoinnissa.

Vuoden 2020 aikana 10 rikosaktiivisinta nuorta (21-vuotiaat ja sitä nuoremmat) on ollut rikoksesta epäiltyinä 472 kertaa Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella.

Espoon poliisiaseman vanhemman konstaapelin Pekka Viitalan mukaan alaikäiset nuoret voivat jatkaa ryöstelyä usein ilman seuraamuksia. Viitalan mukaan poliisin saatua nuoren ryöstäjän kiinni, selvitetään usein vanhempien ja sosiaalitoimen kiinnostusta puuttua asiaan. Jos kiinnostusta ei löydy, niin rikokseen syyllistynyt nuori jatkaa yleensä vapaasti esim. ryöstelyä. Viitalan mukaan nuorisoriikolliset pitäisi vaatia vastuuseen teoistaan.

Kunnilla on niukasti voimavaroja nuorten rikoskierteiden katkaisemiseksi. Erityisesti nuorten psykologisten palveluiden ja toisaalta lastensuojelun voimavarojen riittämättömyydestä on käyty paljon keskustelua. Myös toimintamalleissa on parannettavaa. Jos nuorelle tarjottava palvelupaketti ei ole kokonaisuutena eheä ja toimiva, voimavaroja kuluu hukkaan. Esimerkiksi katkaisuhoidosta ei usein ole nuorelle apua, jos hän ei saa tarvitsemaansa psykologista hoitoa. Toisaalta, vaikka nuorelle tarjottaisiin näitä molempia, mutta hänet palautetaan ympäristöön, jossa käytetään päihteitä ja tehdään rikoksia, nuori on tyypillisesti pian taas lähtötilanteessa ja resursseja on hukattu.

Sosiaalitoimen, poliisin, koulun ja nuorisotoimen yhteistyötä tulisi nuorisoriikollisten parissa työskentelevän haastatellun mukaan sujuvoittaa ja tietoja vaihtaa matalalla kynnyksellä. Tätä yhteistyötä tulisi jonkun koordinoida.

Poliisin keskusteluyhteys nuoriin on tärkeää nuoriin kohdistuvien rikosten ennaltaehkäisyssä. Kouluvierailujen ongelmana on, että riskiryhmään kuuluvat oppilaat ovat usein poissa koulusta. Keskusteluyhteys muihin oppilaisiin voisi antaa kuitenkin arvokasta tietoa rikosten ehkäisemiseksi. Haastatellun mukaan jalkautumista nuorten pariin tulee tehostaa ja koordinoida hyvin.

Me kaupunginvaltuutetut kysymme,

1. Mistä johtuu, ettei rikosaktiivisimpia nuoria saada kuriin?

2. Saadaanko Espoossa kaikki ryöstö- ja vakavista pahoinpitelyrikoksista kiinni jääneet nuorisoriikolliset vastuuseen teoistaan ja moniammatillisten toimenpiteiden kohteiksi tasapuolisesti - riippumatta vanhempien ja sosiaalitoimen kiinnostuksesta? Vai annetaanko alaikäisten rikoksiin syyllistyneiden kokea olevansa suurelta osin lain yläpuolella?

3. Kuinka tehokkaasti Espoossa saadaan nuorten ryöstö- ja väkivaltarikoskierteet katkaistua? Jos heikosti, ovatko puutteet enemmän tuomioistuinten vai kaupungin käytännöissä? Kuinka kaupungin käytäntöjä voitaisiin kehittää asiassa?

4. Kuinka tavallista on, että rikosten tai päihteiden vuoksi huostaanotettu nuori sijoitetaan riittävän kauas Espoosta kyetäkseen irtaantumaan haitallisesta kaveriporukastaan? Voitaisiinko tehdä enemmän yhteistyötä muiden kuntien kanssa?

Espoossa 15.11.2021 Henna Kajava

Jiri Keronen

Hannu Järvinen

Tere Sammallahti

Teemu Lahtinen

Jaana Valle

Ari Ampuja

Arja Juvonen

liro Immonen

Simo Grönroos

Henri Korhonen

Eva-Lena Gästrin

Karin Cederlöf

Puntila Päivi

Kari Jääskeläinen